МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

Факультет ветеринарної гігієни, екології та права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова навчально-методичної

комісії спеціальності 227 «фізична терапія, ерготерапія»

_____ Лабінський А.Й.

(підпис) (ПІП)

«15» 09 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗАХВОРЮВАННЯ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ»

(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти **«Бакалавр»**

(назва освітнього рівня)

галузь знань **22 «Охорона здоров'я»**

(назва галузі знань)

спеціальність **227 «Фізична терапія, ерготерапія»**

(назва спеціальності)

освітня програма **«Фізична терапія, ерготерапія»**

(назва)

вид дисципліни **Обов'язкова**

(обов'язкова / за вибором)

Львів – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Захворювання опорно-рухового апарату» для студентів освітній рівень бакалавр спеціальності 227 «Фізична терапія та ерготерапія» за освітньою програмою «Фізична терапія та ерготерапія»

Укладачі:
доцент, к. мед. наук _____ Ломницький О.Я.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри реабілітації та здоров'я людини протокол від «28» 08 2020року № 10

В.о. завідувача кафедри реабілітації та здоров'я людини

_____ Лябінський А.Й.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією
спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
(назва спеціальності)

протокол № 1 від «27» 01 2020 р

Голова НМКС _____ Лябінський А.Й.
(підпис, прізвище та ініціали)

Затверджено рішенням навчально-методичної
ради факультету факультету ветеринарної гігієни, екології та права
(назва факультету)

протокол № 4 від «02» 09 2020 р.

Голова НМРФ _____ Сливка Н.Б.
(підпис, прізвище та ініціали)

Ухвалено вченою радою факультету

протокол № 3 від «02» 09 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин
	Денна форма навчання
Кількість кредитів/годин	4,5 кредитів 135 годин
Усього годин аудиторної роботи	64
в т.ч.:	
• лекційні заняття, год.	16
• практичні заняття, год.	
•лабораторні заняття, год.	48
• семінарські заняття, год.	-
Усього годин самостійної роботи	71
Вид контролю	іспит

Примітка.
Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:– 47,4 %

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1.Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни:

метою є формування знань, умінь і навичок у студентів з питань та основних принципів і положень, викладених в розділах та темах робочої програми щодо захворювань опорно-рухового апарату, діагностики та реабілітаційного лікування з відновленням рухової активності в суглобах.

2.2.Завдання навчальної дисципліни (ЗК, ФК)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у студентів необхідних компетентностей:

загальні компетентності: (з ОПП розділу «Програмні компетентності» з шифрами):

ЗК7. Здатність працювати з фаховою інформацією.

ЗК8. Здатність навчатися, здійснювати особистий професійний розвиток та впроваджувати знання у практичну діяльність.

ЗК9. Здатність відповідати за результати професійної діяльності.

фахові компетентності: (з ОПП розділу «Програмні компетентності» з шифрами):

СК5. Здатність провадити безпечну практичну діяльність для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця.

СК7. Здатність аналізувати, вибирати і трактувати отриману інформацію.

СК8. Здатність забезпечувати відповідність реабілітаційних заходів функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК9. Здатність допомагати пацієнту/клієнту розуміти власні потреби, обговорювати та формулювати цілі, пояснювати програму фізичної реабілітації.

СК12. Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

2.3.Програмні результати навчання (Р)

3.Складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою; аналізувати іншомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

8.Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

9.Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

3. Структура навчальної дисципліни

3.1.Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів, тем	Кількість годин				
	денна форма навчання ДФН)				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
Тема 1. Травматологія та ортопедія як самостійна дисципліна. Особливості опорно-рухового апарату. Особливості обстеження травматологічних та ортопедичних хворих..	17	2	6	-	9
Тема 2. Травматична хвороба. Політравма. Сучасні принципи лікування переломів	17	2	6	-	9
Тема 3 Ушкодження кісток та суглобів верхньої кінцівки	17	2	6	-	9
Тема 4. Ушкодження хребта і таза	17	2	6	-	9
Тема 5. Ушкодження кісток та суглобів нижньої кінцівки	17	2	6	-	9
Тема 6. Дегенеративно-деструктивні хвороби опори	17	2	6	-	9
Тема 7. Спадкові захворювання опорно-рухового апарату	17	2	6	-	9
Тема 8. Запальні, пухлинні та пухлиноподібні захворювання системи опори та руху	16	2	6	-	8
Усього	**135**	**16**	**48**	-	**71**

3.2. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин
		ДФН
1	Травматологія та ортопедія як самостійна дисципліна. Особливості опорно-рухового апарату. Особливості обстеження травматологічних та	2

	ортопедичних хворих	
2	Травматична хвороба. Політравма. Сучасні принципи лікування переломів	2
3	Ушкодження кісток та суглобів верхньої кінцівки, переломи,вивихи.	2
4	Ушкодження хребта і таза. Діагностика, лікування	2
5	. Ушкодження кісток та суглобів нижньої кінцівки	2
6	Дегенеративно-деструктивні хвороби опори	2
7	Спадкові захворювання опорно-рухового апарату	2
8	Запальні, пухлинні та пухлиноподібні захворювання системи опори та руху	2
	Усього годин	16

3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин
1	Коротка історія розвитку травматології і ортопедії. Опорно-руховий апарат: його будова і функції. Обстеження ортопедо-травматологічних хворих (анамнез , довжина і вісь кінцівок , рухи в суглобах і т.п.) Додаткові методи обстеження	2
2	Переломи кісток , їх класифікація , принципи лікування.	2
3	Будова кісткової тканини . Репаративна регенерація та її порушення. Лікування псевдоартрозів.	2
4	1. Пошкодження м'яких тканин – забої , розриви зв'язок , м'язів і сухожилків.	2
5	Травматичні вивихи. Діагностика і лікування	2
6	Переломи кісток плечового поясу і верхньої третини плечової кістки	2
7	Переломи нижньої третини плечової кістки , ділянки ліктьового суглоба , кісток передпліччя і кисті	2
8	Переломи стегнової кістки в верхній і середній третині	2
9	Пошкодження кісток , що формують колінний суглоб , а також менісків і зв'язок колінного суглоба.	2
10	Переломи кісток гомілки і стопи.	2
11	Відкриті переломи і загальні принципи їх лікування	2
12	Переломи кісток тазу	2
13	Переломи хребта.	2
14	Політравма. Травматична хвороба. Краш-синдром..	2
15	Вродженні вади опорно-рухового апарату (дисплазія і вивихи кульшового суглобу , клишоногість , кривошия)	2

16	. Постава та її порушення. Сколіоз.	2
17	Дегенеративно-дистрофічні захворювання суглобів	2
18	Дегенеративно-дистрофічні захворювання хребта	2
19	Інфекційні захворювання кісткової тканини – остеомієліт	2
20	Вроджена дисплазія кульшового суглоба. Вроджений вивих стегна .Постава та її порушення	2
21	Ампутації кінцівок – покази до операцій , методи ампутації , реабілітація , протезування	2
22	Пухлини опорно-рухового апарату. Їх діагностика , класифікація і лікування	2
23	Остеохондропатії.	2
24	Основні принципи реабілітацій ортопедо-травматологічних хворих	2
	Усього	**48**

3.4.Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин
1	Системні захворювання опорно-рухового апарату	4
2	Сучасні методи протезування кінцівок після військових травм.	4
3	Сучасні розробки з регенерація кісткової тканини на три де принтерах	4
4	Рідкісні захворювання кісткової тканини.	4
5	Особливості захворювань опорно-рухового апарату у дітей та методи їх корекції в педіатрії	4
	Усього	20
	Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів	51
	Усього годин	71

4. Індивідуальні завдання

Для покращення поточного контролю студентам пропонуються на вибір теми творчих робіт:

1. Особливості травм у людей в умовах стихійного лиха.
2. Особливості травм у людей в умовах масових катастрох ядерної війни

5. Методи навчання

Вивчення предмету проводиться за допомогою наступних методів:

– викладання лекційного матеріалу;
– використання навчального наглядного обладнання (таблиць, стендів, муляжів тощо);
– використання презентацій, відеофільмів;
– розв'язування тестів, ситуаційних задач;
– проведення практичних досліджень та оцінка їх результатів;
– науково-дослідна робота;
– самостійна робота студентів.

Основними видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- лекції;
- лабораторні заняття;
- самостійна позааудиторна робота студентів (СРС).

6. Методи контролю

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю (екзаменаційного, залікового та підсумкової атестації).

Оцінювання результатів навчання проводиться в балах, максимальна кількість яких за кожний підсумковий контроль становить **100**. Кожній сумі балів відповідає оцінка за національною шкалою та шкалою ЄКТС (табл. 1).

Розподіл балів для дисциплін, **які завершуються ЗАЛІКОМ (ПЕРЕХІДНИМ)** для дисциплін, які вивчаються більш ніж один семестр і завершальною формою контролю яких є екзамен.

Максимальна кількість балів протягом семестру становить 100, вони розподіляються таким чином:

50 (ПК) + 50 (К) = 100,

де:

50 (ПК) – 50 максимальних балів з поточного контролю, які може набрати студент за семестр

$$ПК = \frac{50 \cdot САЗ}{5} = 10 \cdot САЗ;$$

50 (К) – 50 максимальних балів, які може набрати студент за колоквіум.

За підсумками семестрового контролю в залікову відомість студентові у графу «за національною шкалою» виставляється оцінка «зараховано/незараховано».

Для **перехідного заліку характерним є проведення колоквіуму**.

Таблиця 1. Шкала оцінювання успішності студентів

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен, диференційований залік	Залік	
90 - 100	Відмінно	Зараховано	A
82 - 89	Добре		B
74 - 81			C
64 - 73	Задовільно		D
60 - 63			E
35 – 59	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання		FX
0 - 34	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		F

Екзамен – це форма підсумкового контролю результативності навчання з окремої дисципліни за семестр. Семестровий екзамен проводиться під час екзаменаційної сесії. Рекомендується використовувати комбіновані типи завдань:

- теоретичні – письмові та усні, спрямовані на виявлення теоретичних знань студентів;
- практичні – спрямовані на виявлення умінь та навичок студентів;
- творчі – спрямовані на виявлення рівня сформованості професійного мислення, здатності до прийняття професійних рішень, дій у нестандартних ситуаціях, розв'язання нетипових задач тощо (при виконанні творчих завдань студентам дозволяється використовувати конспекти, підручники, лабораторне обладнання, піддослідних тварин та інші необхідні матеріали й об'єкти).

Розподіл балів для дисциплін, **які завершуються ЕКЗАМЕНОМ**, є таким:

50 (ПК) + 50 (Е) = 100,

де:

50 (ПК) – 50 максимальних балів з поточного контролю (ПК), які може набрати студент за семестр;

50 (Е) – 50 максимальних балів, які може набрати студент за екзамен.

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою. В кінці семестру обчислюється середнє арифметичне значення (САЗ) усіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$ПК = \frac{50 \cdot САЗ}{} = 10 \cdot САЗ$$

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні та творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

Не допущений до іспиту студент, який має невідроблені пропущені заняття, незадовільні оцінки за поточний контроль, а також за умови, що за всі згадані види роботи він отримав менше 60 балів.

До поточного контролю (ПК) студентам, які не мають пропусків і незадовільних оцінок, додається 2 бали.

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Підручники та навчальні посібники;
2. Конспект лекцій з дисципліни;
3. Мультимедійні презентації для проведення лекцій;
4. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях;
5. Тестові контрольні питання для поточного контролю знань;
6. Навчальні таблиці і схеми.

9. Рекомендована література

Базова

1. Букуп Клаус. Клінічне обстеження м'язів та суглобів. — К. : К 2007. — 320 с.
2. Бітчук Д.Д., Істомін А.Г, Химeнко М.Ф., Марюхнич А.О, Травматологія та ортопедія: Збірник тестових завдань для позааудиторної підготовки студентів до ліцензійних іспитів:Крок - 2," Харків: ХДМУ, НТУ "ХПІ" 2004,-224с.
3. Методичні вказівки з написання навчальної історії хвороби при курації пацієнтів з пошкодженнями І захворюваннями опорно-рухового апарату / М.С.Клепач,М.І. Пустовойт. В.П.Омельчук та інш,-Методичні вказівки.-Івано-Франуізськ."2002.-40с.
4. Олекса А.Г. Травматологі і ортопедія "К.: Вища школа, 1993.-511 с.
5. Олекса А. П. Травматологія і ортопедія: Підручник. — К. : Вища шк., 1993. — 511 с.
6. Погорєльський М. А. Гіпсова техніка / Держмедвидав УРСР. — К., 1962.

Допоміжна

1. Скляренко Є. Т. Травматологія і ортопедія: Підручник / Є. Т. Скляренко. — К. : Здоров'я, 2005. — 384 с.
2. Muller M., Allgover M., Schneiderl R., Willenegger H. Manual of Internal Fixation. – Springer – Verlad, 1992.-750 p.

10. Інформаційні ресурси

Нормативною базою вивчення вказаної дисципліни є навчальна програма, навчальний план та робоча програма дисципліни. Джерелами інформаційних ресурсів вивчення дисципліни є:

- Інтернет-зв'язок;
- Бібліотеки:

1. Бібліотека ЛНУВМ та БТ: м. Львів, вул. Пекарська, 50
2. Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України: вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72
3. Львівська обласна наукова бібліотека: просп. Шевченка, 13; тел.74-02-26
4. Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ: вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41
5. Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки: вул. Мулярська, 2а; тел.72-05-81